

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

II. In Ecclesia unicus est episcopatus; cujus portio unicuique Episcopo commissa est. Genuinus Cypriani sensus indicatus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

LIBER SEXTVS

CAPVT PRIMVM.

Synopsis.

I. Agitur in hoc libro de auctoritate Conciliorum provincialium & nationalium. Dissertatio isthac bifariam dividitur. Primum agitur de ordinationibus Episcoporum. Tum de administrationibus.

II. In Ecclesia unicus est episcopatus; cuius portio unicuique Episcopo commissa est. Genuinus Cypriani sensus indicatus.

III. Portionum distributio fluxit à iure apostolico. Probatur ex Actis Apostolorum. Praescripta ab iis forma regiminis, sub unius praesidentia. Retenta nimirum civili Imperij dispositione in distribuendis provinciis.

IV. Probatur auctoritate sanctorum Petri & Pauli. Iudaei, Hellenistae & Graecanici dicti. Eorum Patriarcha Babylone degebat. Inde scripta prima epistola canonica B. Petri; cuius auctoritate probatur Ecclesiae in provincias facta distributio ab Apostolis. Quod etiam probatur ex variis locis D. Pauli.

V. Exponitur consilium Apostolorum in constituendis Episcopis metropolitae. Ad eos pertinet ordinatio Episcoporum provinciae. Probatur ex Paulo, Hieronymo, & Chrysostomo.

VI. Ase proconsularis metropolis, Ephesus. Provincia ecclesiastica fuit ipsius Apostolorum temporibus; ex Apocalypsi Ioannis, ex D. Paulo, ac etiam ex

Actis Apostolorum.

VII. Nobile argumentum metropolitici iuris extat in epistola ad Corinthios. Achaia iam aetate Pauli provincia ecclesiastica erat, metropolis Corinthus. Ecclesiae apostolicae, magna apud veteres auctoritatis. Praeclara Augustini regula.

VIII. Investigatur ratio qua Apostolos impulit ad sequendum exemplum Imperij in instituendis Metropolitanis. Ea petitur ex Concilio Antiocheno. Hierosolyma subiecta Episcopo Caesarea Palaestina. De patriarchatu Hierosolymitano.

IX. Veteres tamen hanc provinciarum divisionem vetuste consuetudini tribuerunt. De iure metropolitico trium praecipuarum metropoleon, Romana, Alexandriae, & Antiochena.

X. Obicitur, divisionem qua deprehenditur in subscriptionibus veterum Conciliorum, ei similem esse qua ab Imperatore Constantino peracta est.

XI. Respondetur, innovationem quidem circa provincias evenisse post Apostolorum tempora, sed qua tamen illam metropoleon institutionem non abolevit. Sectis videlicet provinciis in plures provincias.

XII. Nova provinciarum divisio introducta à Constantino, sub nomine Diaeseon.

I. **V** statum politicae ecclesiasticae istius regni intelligamus, necessarium est ut agamus de auctoritate Conciliorum provincialium & nationalium, in quibus causas tractari mos fuit. Quia verò res quae in his synodis agitantur, aut ordinationes respiciebant, aut administrationem, ut Concilij Constantiensis verbo utamur, id est, aut episcopatum, monasteriorum, aliorumque Beneficiorum provisionem, aut jurisdictionem contentiosam, & decreta canonica, dissertationem istam in duas partes distribuam: quarum prima aget de ordinationibus, secunda autem de administrationibus. At enim quoniam ad plenam hujus materiae

cognitionem perveniri non potest, nisi prius perspecta fuerit origo divisionis provinciarum, quid mihi in mentem venerit, exponam, velut in argumento difficili & obscuro, cuique multum inest curiose eruditionis.

II. Sicut Ecclesiae corpus unum est, divisum in plurima membra per universum orbem, ita unicus est in ea episcopatus, qui ubique diffusus est in concordia plurium Episcoporum; qui si tanquam corpus aliquod considerentur, episcopatum integrum tenent in solidum. Portio tamen quaedam gregis unicuique Episcopo tributa est, ut eam ducat & gubernet singulariter, secundum caritatem nihilominus & communionem quae universo corpori debetur: ne si unitas relinquatur, Episcopus ille qui absces-

Cyprian. lib. 1. ep. 13. lib. 4. ep. 3. & 3. & libro de unitate Ecclesiae.

ferit à corpore arefcatur velut rivus qui ab origine fua deflexerit, & in modum rami à trunco & radice recifi marcefcatur. Ea eft doctrina quam D. Cyprianus in diverfis epiftolarum fuarum locis docet, cujus genuinum fenfum expofui, quem alij in diverfum traxerunt prout varij fuerunt affectus eorum qui loca illa protulerunt.

III. Hæc portionum diftributio, quæ diverfis Epifcopis commiffa funt, fluxit à jure apoftolico. Etenim quando Apoftoli fundabant Ecclefias, tamen Epifcopo ordinato conferrent cum imppofitione manuum omnem potestatem ordinis & jurisdictionis, tamen ei locum assignabant ubi munus fuum impleret. Satis manifefte id fcriptum eft cap. xx. Actorum, ubi legitur Spiritum sanctum constituisse Presbyteros, five Epifcopos, ad regendam gregis certam portionem: *In quo vos Spiritus sanctus pofuit Epifcopos regere Ecclefiam Dei.* Sed quoniam Ecclefia regenda eft juxta unitatem, neceffarium fuit institui ab Apoftolis modum quandam communionis inter Epifcopos, secundum exemplum à Christo datum in institutione collegij apoftolici, quod univerfum Ecclefie corpus repræfentabat; ideoque præfcribenda fuit ab iis forma regiminis, aristocratici nimirum, ita ut unus præfideret. Præclara funt in hanc rem verba Leonis Papæ I. ex epiftola ejus LXXXVIII. *Inter beatiffimos Apoftolos in fimilitudine honoris fuit quedam difcretio potestatis; & cum omnium par efferet electio, uni tamen datum est ut ceteris præmineret. De qua forma Epifcoporum etiam orta est difcretio; & magna difpofitione provifum est ne omnes sibi omnia vendicarent, sed efferent in fingulis provinciis finguli quorum inter fratres haberetur prima fententia, & rursus quidam in majoribus urbibus constituti follicitudinem fufciperent ampliozem, per quos ad beatam Petri fedem univerfalis Ecclefie cura conflueret.* Observatum id ab Apoftolis in infantia Ecclefie: qui sapienter in Ecclefia retinuerunt civilem Imperij Romani difpofitionem, in quo Dei religio facilius fufcepta eft quàm apud gentes barbaras; adeo ut cum Imperij corpus in provincias tributum efferet, orbem quoque & ipsi ecclesiasticum in provincias partiti funt. Rursus cum in Imperio provinciæ contributæ efferent cuidam civitati primariæ, quæ metropolis dicebatur, apud quam magistratus fubjectorum caufas judicabant, & quò propterea populi frequentius conveniebant, quòd fingulari quodam jure ceteræ civitates à matrice penderent, Apoftoli itidem Epifcopos in civitatibus constituerunt, eo videlicet ordine, ut penderent ab Epifcopo in metropoli five urbe primaria conlocato.

Hæc eft mea fententia circa constitutionem metropoleon; quam cum aliqui Petro & Ecclefie Romanæ acceptam referri debere cenfeant, alij ex jure divino defcendiffe, quidam tamen ad vetustam Ecclefie confuetudinem referunt. Temperamenti loco efferet vera fententia, nimirum, confilium illud generale diftribuendi epifcopatus in provincias & metropoles ex traditione apoftolica efferet, cujus clara documenta extent in fagra fcriptura, sed executionem, & in tot provinciis fectionem, ex confuetudine ecclesiastica fluxiffe.

IV. Igitur duo quedam docui, defumpta ex ipsis sacrae fcripturae verbis. Ac primum quidem fcripti, Apoftolos orbem ecclesiasticum in provincias diftribuisse, ad exemplum difpofitionis civilis quæ per illas tempeftates vigeat in Imperio. Sententiam illam luculenter probamus auctoritate faneatorum Petri & Pauli: quorum primus, cum deftinatus fuiffet ad erudiendos Iudæos, jamque in Iudæa evangelium prædicaffet, curam fuam convertit ad Iudæos, tum primæ difpofitionis, tum secundæ, quos Hellenistas aut Græcanicos ideo vocari mos erat quòd difperfi efferent in provinciis Græcorum five gentilium. Abiit itaque Alexandriam, quæ Egypti metropolis erat, & in qua habitabant Iudæi secundæ difpofitionis, institutòque illic Epifcopo Marco Evangelista, Antiochiam profectus est, atque hinc Babylonem, ubi degebat hereditarius Patriarcha Iudæorum primæ difpofitionis. Ea in urbe constitutus fcriptit epistolam primam canonicam; ut patet ex fubfcriptione, quæ fic habet: *Salutat vos Ecclefia qua est Babylone.* Tamen si enim veteres existimaverint D. Petrum vocabulo Babylonis significaffe urbem Romam, probabilis est Scaligeri conjectura, qui ex ipsa Babylone fcriptam à Petro putat epistolam hanc ad Iudæos difperfos qui habitabant in provinciis quarum fynagogæ pendeant à Patriarcha Babylónico. Vtunque se res habeat, constat eam efferet datam ad novos Christianos difpofitionis provinciarum Ponti, Galatiae, Cappadociae, Bithyniæ, & Asiæ, id est, Christianis totidem provinciarum Imperij Romani. Patet igitur principem Apoftolorum Christianos per provincias compellasse; atque id eò magis placet, quòd difpofitio illa in his regionibus perseveraverit primis Ecclefie feculis. Quippe femper habuimus provinciam Bithyniam, in qua Nicomedia metropolis, provinciam Cappadociam, cujus metropolis erat Cæfarea, provinciam Ponti, & metropolim ejus Amafeam, provinciam denique Asiæ proconfularis, cujus metropolis